

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MADICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”
FACULTATEA REZIDENȚIAT
CATEDRA DERMATOVENEROLOGIE

PLAN-PROGRAM
DE STUDII POSTUNIVERSITARE
LA DERMATOVENEROLOGIE
PENTRU REZIDENȚII CHIRURGIE OMF

Codul specialității: 0912.1.13

Durata de studii: 10 zile

Chișinău 2023

PLAN-PROGRAM
DE STUDII POSTUNIVERSITARE LA SPECIALITATEA DERMATOVENEROLOGIE
PENTRU REZIDENȚII CHIRURGIE OMF

Ore didactice auditoriale = 14

Ore clinice = 58

Total ore = 72

SCOPUL SPECIALITĂȚII

Scopul: Instruire dermatovenerologică postuniversitară a medicilor rezidenți pentru a deveni specialiști de înaltă calificare, conform standardelor internaționale, ansamblul de competențe profesionale ale viitorului specialist fiind la nivel de cunoaștere, integrare și aplicare.

OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL SPECIALITĂȚII:

La nivel de cunoaștere și înțelegere

- Sa însușească componentele teoretice a dermatovenerologiei la nivel contemporan, cu particularitățile anatomico-fiziologice și patologice ale organului cutanat și a tractului genito-urinar inferior; ce cuprinde etiologia, patogenia, manifestările clinice, diagnosticul clinic și paraclinic, principiile de tratament systemic și topic, cât și profilaxia maladiilor cutanate și acelor cu transmitere sexuală.

La nivel de aplicare

- Să practice medicina bazată pe dovezi;
- Să poată utiliza și aplica abilitățile de diagnosticare și supraveghere a proceselor patologice cu utilizarea metodelor contemporane de investigare, tratament și profilaxie a maladiilor cutanate și a celor cu transmitere sexuală.
- Să aplice procedeele de tratament contemporan utilizate în dermatocosmetologie.
- Să practice dezvoltarea continuă a capacităților profesionale pentru acordarea asistenței medicale de urgență atât a pacienților cu maladii dermatovenerice, cât și a celor cu maladii limitrofe.
- Să utilizeze principiile de etică și deontologie în asistența medicală a pacienților cu maladii cutanate și cu transmitere sexuală.

La nivel de integrare

- Să evalueze severitatea și să prognozeze evoluția maladiilor dermatovenerologice.
- Să poată interpreta și aplica deprinderile practice în stabilirea diagnosticului și să acorde asistență medicală pacienților cu maladii cutanate și celor cu transmitere sexuală.

PLANUL TEMATIC AL ORELOR CLINICO-DIDACTICE

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice auditoriale	Activitatea clinică (ore)	Total ore
Modul conex: Dermatovenerologie				
1.	Particularitățile anatomo-morfologice ale organului cutanat, inclusiv ale mucoaselor, semimucoaselor și anexelor. Principiile de tratament sistemic și topic.	1	6.2	7.2
2.	Afecțiuni ale mucoaselor și semimucoaselor: stomatite, glosite, cheilite, leucoplazii.	2	5.2	7.2
3.	Afecțiunile bacteriene: piodermitele.	1	6.2	7.2
4.	Micozele cutaneo-mucoase.	1	6.2	7.2
5.	Virozele cutaneo-mucoase: herpes simplex, zona zoster.	1	6.2	7.2
6.	Afecțiunile imuno-alergice și toxico-alergice cutanate: urticaria și angioedemul Quincke. Manifestări cutanate postmedicamentoase , eritemul polimorf, sdr.Stevens-Johnson și Lyell.	1	6.2	7.2
7.	Dermatozele buloase majore: pemfigus-urile, alte maladii.	1	6.2	7.2
8.	Dermatozele non-infecțioase: psoriazis-ul, lichenul plan, acneea vulgară, rozaceea, lupusul eritematos cronic etc.	2	5.2	7.2
9.	Afecțiunile precanceroase și tumorile cutaneo-mucoase.	2	5.2	7.2
10	Infecțiile transmisibile sexual: sifilisul, alte infecții.Manifestări cutaneo-mucoase în HIV/SIDA.	2	6.2	7.2
Total ore modul		14	58	72

***Forme de evaluare:** colocviu diferențiat la sfârșitul ciclului

I. DESCRIEREA DESFĂȘURATĂ A MODULULUI DERMATOVENEROLOGIE PENTRU REZIDENȚII CHIRURGIE OMF - PROGRAM ANALITIC

- 1. STRUCTURA ORGANULUI CUTANAT:** structura generală a pielii;epidermul: microscopia convențională și ultrastructura;dinamica și homeostaza epidermului;keratinocitele, melanocitele, celulele Langerhans, celulele Merkel, celulele nedeterminate;sistemul imun al pielii;fiziologia de suprafață a epidermei (filmul hidrolipidic, mantaua acidă a pielii, funcția de protecție antimicrobiană și de barieră semipermeabilă);joncțiunea dermo-epidermică, structura ultramicroscopică (lamina bazalis: lamina lucida + lamina densa; lamina reticularis), funcțiile;dermul: ultrastructura și funcțiile;celulele dermului (fibroblastele și fibrocitele, histiocitele, mastocitele etc.);componenta fibroasă a dermei (fibrele de colagen, elastice, reticulină);substanța fundamentală (matricea intercelulară și interfibrilară);hipodermul: ultrastructura (țesutul adipos comun și brun) și funcțiile;anexele organului cutanat: anatomia și fiziologia glandelor sudoripare și sebacee; sistemul pilar - anatomia și pilogeneza; unghiile - anatomia și fiziologia;vascularizația și vasomotricitatea pielii;circulația limfatică; inervația tegumentului;variații topografice ale tegumentului;mucoasele: structura, funcțiile;semimucoasele: structura, funcțiile;particularitățile pielii în raport cu vârsta;proprietățile fizico-mecanice ale pielii.
- 2. FIZIOLOGIA ȘI BIOCHIMIA PIELII:** compoziția chimică și metabolismul biochimic al pielii normale; funcții specifice doar pielii: keratinogeneza și melanogeneza;funcțiile externe: -funcția de protecție (protecția mecanică, termică, antiactinică, chimică, electrică, biologică, antioxidantă); - funcția senzorială/exteroceptie a pielii (durerea, senzațiile termice, sensibilitatea tactilă);funcții de integrare: -termoreglarea; - funcția de excreție: secreția sudorală, secreția sebacee; - respirația cutanată; - rolul de receptor endocrin; - funcția imunologică; - comunicarea socială și sexuală; - sinteza vitaminei D; - reglarea hemodinamică.
- 3. PROCESELE HISTOPATOLOGICE ALE PIELII:** Leziuni morfopatologice localizate în epiderm: a) leziuni ce interesează keratinocitele: - leziuni elementare histologice ale întregului epiderm, - leziuni elementare limitate la un compartiment epidermic; leziuni elementare produse prin dereglări ale diferențierii celulelor epidermiceleziuni prin dereglarea coeziunii interkeratinocitare ; b) leziuni elementare ce interesează melanocitele; Leziuni morfopatologice ale joncțiunii dermo-epidermice; Leziuni morfopatologice localizate în derm: - dereglări vasculare-reacții celulare, - degenerescențe; Leziuni morfopatologice ale hipodermului; Leziuni specifice anexelor cutanate.
- 4. SEMIOLOGIA MORFO-CLINICĂ ȘI STRUCTURA LEZIUNILOR CUTANATE:** leziuni elementare prin modificări de colorație a tegumentelor (pete vasculare, sanguine (purpurice), pigmentare, hemodinamice, artificiale);leziuni elementare solide (infiltrative) – papulă, tubercul (nodul), nodozitate, tumoare, vegetație, urtică;leziuni cu conținut lichid – veziculă, bulă, flictenă, pustulă;leziuni elementare prin lipsă de substanță – eroziune, ulceratie, fisură, excoriație;deșeuri cutanate – scuamă, crustă, escară, sfacel;sechele cutanate – cicatrice, vergetură;alte leziuni – comedon, godeu favic, milium, șanț acarian, fistulă.
- 5. METODOLOGIA DIAGNOSTICULUI DERMATOLOGIC:** diagnosticul clinic: anamneza, simptomatologia obiectivă, examenul general, examenul clinic al sistemelor și aparatelor,

examenul complet al tegumentului, mucoaselor și anexelor, studiul leziunilor cutanate, folosirea de lampa Wood, diascopia, noțiuni de monomorfism și polimorfism, localizarea topografică a leziunilor, aranjarea leziunilor (liniară, inelară, arciformă, serpinginoasă, grupată etc.); investigații și tehnici de laborator specifice: examene citomorfologice și histopatologice, biopsia, microscopia electronică, imunofluorescența, examene bacteriologice, micologice, parazitologice, ultramicroscopice, teste serologice, teste cutanate.

6. TERAPIA DERMATOLOGICĂ: tratamentul general în dermatologie: antibioterapia antimicrobiană, antimicoticele, sulfamidele, chinolonele, derivații de nitrofuran, medicația antivirală, tratamentul imunostimulant, medicația imunodepresivă și citostatică, antihistaminicele, corticoterapia generală, medicația antiinflamatoare nesteroidă, medicația flebotonică și vasodilatatoare, retinoizii etc.; tratamentul topic medicamentos: excipienți, formele de prescriere, dermatopreparate cu acțiune antimicrobiană, medicație antiinflamatoare, antipruriginoasă, anestezică, reducătoare, keratolitică, keratoplastică, distructivă; igiena pielii: îngrijirea generală a pielii;

7. INFECȚII BACTERIENE - PIODERMITELE: flora tegumentului normal; patogenia infecțiilor microbiene cutanate; diagnosticul bacteriologic al infecțiilor microbiene cutanate; piodermitelile: epidemiologie, bacteriologie, simptomatologie; stafilocociile: stafilococii pilosebacee, infecții cu stafilococi ale glandelor sudoripare, infecții cu stafilococi ale unghiilor, infecții cu stafilococi ale pielii glabre; streptocociile: infecții cutanate superficiale cu streptococi, infecții cutanate profunde cu streptococi; alte infecții piococice: erizipelul Rozenbach, gangrenele cutanate microbiene, etc. considerații generale privind tratamentul (general, topic) și profilaxia piodermitelor.

8. VIROZE CUTANATE: date generale despre viruși și sistematica lor, caracterele morfologice ale virușilor, principalii viruși cu implicații cutaneo-mucoase la om, patogenia infecțiilor virotice, efectul teratogen al virușilor, rezistența și imunitatea antivirală, diagnosticul de laborator, clasificarea infecțiilor virale cutanate; epidermo-neuroviroze: herpes simplex (etiologie, patogenie, epidemiologie, aspecte clinice, diagnostic, tratament); zona Zoster (etiologie, patogenie, epidemiologie, simptomatologie, forme clinice, complicații, tratament); alte dermato-viroze.

9. MICOZELE CUTANEO- MUCOASELE: biologia și patologia fungilor patogeni; diagnosticul de laborator al micozelor cutaneo-mucoase; clasificarea; keratomicoze: pitiriazis verzicolor, dermatofitii: epidermofitia, rubromicoza (etiologie, epidemiologie, patogenie, forme clinice, manifestări clinice, complicații, diagnostic diferențial, tratament, profilaxie), microsporia antropofilă și zooantropofilă (etiologie, epidemiologie, patogenie, manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie), trichofitia antropofilă și zooantropofilă (etiologie, epidemiologie, patogenie, manifestări clinice, complicații, diagnostic, tratament, profilaxie), favus (etiologie, epidemiologie, patogenie, manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie); candidoze cutaneo-mucoase: etiologie, epidemiologie, patogenie, manifestări clinice (candidoze ale mucoaselor, cutanate, muco-cutanate cronice, viscerale și de sistem), diagnostic, tratament, profilaxie; micoze cutanate profunde: micetomul, sporotricoză; pseudomicoze: eritasma, actinomicoză.

10. AFECȚIUNILE IMUNO-ALERGICE CUTANATE: urticaria și angioedemul Quincke: etiopatogenie, manifestări clinice, diagnosticul, tratamentul; eritemul exudativ polimorf, forma minoră: considerații etiopatogenetice, aspecte clinice, diagnostic diferențial, tratament, profilaxie; vascularitele alergice: clasificarea (superficiale; profunde; purpurile), etiopatogenie, manifestări clinice, diagnostic diferențial, tratament.

11. MANIFESTĂRI CUTANATE ALERGICE POSTMEDICAMENTOASE: prin supradozare, la pacienții normali, reacții adverse ce survin la pacienții susceptibili cu intoleranță și idiosincrazie; afecțiuni autoimune induse de medicamente; manifestări iatrogene nealergice; tratamentul reacțiilor adverse la medicamente;eritemul exudativ polimorf, forma majoră;sindromul Stevens-Johnson și sindromul Lyell: considerații etiopatogenetice, aspecte clinice, diagnostic diferențial, tratament, profilaxie;

12. DERMATOZE BULOASE MAJORE: pemfigus-uri: autoimune profunde (vulgar, vegetant Neumann), superficiale (foliaceu, eritematos), forme particulare de pemfigus (herpetiform, spongioza cu eozinofilie, pemfigusul iatrogen), pemfigusuri neimune (pemfigus cronic benign familial Hailey-Hailey);pemfigoidul benign al mucoasei bucale: etiopatogenie, manifestări clinice, diagnostic, histopatologie, tratament.

13. DERMATOZELE PROLIFERATIVE DE ETIOLOGIE NEPRECIZATĂ: psoriazisul vulgar: incidență, noțiuni de etiopatogenie, forme clinice,diagnostic diferențial, particulatități evolutive,pronostic.psoriazis exudativ: eritrodermia psoriazică, psoriazis pustulos, psoriazis artropatic;psoriazis la copii;tratament și profilaxie; lichen plan: incidență, manifestări clinice, diagnostic diferențial, evoluție și pronostic, tratament.

14.AFECȚIUNI ALE ANEXELOR: acneea și erupțiile acneiforme, rozaceea: epidemiologia, etiopatogenia, simptomatologia, diagnosticul diferențial și de laborator, tratamentul și profilaxia; afecțiuni ale glandelor sudoripare: etiopatogenia, varietățile clinice, diagnosticul diferențial, tratamentul.

15. AFECȚIUNI ALE MUCOASELOR ȘI SEMIMUCOASELOR: morfologia și histologia mucoasei bucale și genitale; biochimia, fiziologia și ecologia cavității bucale; afecțiuni ale mucoasei bucale; afecțiuni ale limbii; afecțiuni ale buzelor (etiopatogenie, manifestări clinice, diagnostic clinic și paraclinic, tratament și profilaxie;stomatitele: formele - eritematoasă simplă sau catarală, muco-membranoasă, eritemato-pulfacee, ulcero-membranoasă, gangrenoasă;afte, aftoze: afte gigante, afte necrozante, aftoza miliară sau herpetiformă, afte bipolare, marea aftoză Behcet;tumori benigne ale cavității bucale (epiteliale, conjunctive) și cele maligne;glositele: varietățile - candidozică, avitaminozică, Hunter, geografică, scleroasă superficială, sclerogomoasă, pseudomembranoasă, veziculo-erozivă, erozivă, ulcerativă etc.;cheilitele: cheilita propriu-zisă, cheilita angulară, cheilita exfoliativă superficială Crocker, cheilite glandulare (simplă Puente-Acevedo, inflamatorie superficială Boelz-Unna, inflamatorie profundă Volkmann), cheilita actinică;macrocheilitele: inflamatorie, edematoasă, adenomatoasă, granulomatoasă Miescher (etiologie, simptomatologie, histopatologie, tratament);leucoplaziile: etiopatogenie, simptomatologie, diagnostic diferențial, histopatologie, evoluție, pronostic, profilaxie și tratament.

16. MALADIILE ȚESUTULUI INTERSTIȚIAL: lupusul eritematos: clasificare (LECD, LES), etiopatogenie, forme clinice, manifestări cutaneo-mucoase în LECD, diagnosticul diferențial și paraclinic/laborator, histopatologie, tratamentul sistemic și topic;

17. TUMORI CUTANATE BENIGNE: tumori benigne epiteliale: prin hiperplazia epidermică (tumori epiteliale virotice, nevil verucos circumscris, acantomul cu celule clare, keratoacantomul),

diagnostic diferențial, tratament;tumori benigne hiperplazice anexiale: tumori pilare (trichoepiteliom, trichofoliculom, trichilemom, pilomatrixon, nevil comedonian, keratoza pilară inversată), prin hiperplazie glandulară (boala Fordyce, adenoame sebacee simetrice ale feței, adenoame sebacee asimetrice, adenomul sebaceu senil, nevil sebaceu Jadasson, rinofima);tumori benigne sudoripare prin hiperplazie glandulară: hidradenomul sudoripar nodular, siringoamele, poromul ecrin, cilindromul dermic;tumori benigne epiteliale prin retenție (chistări): chisturile epidermice, sebacee, sindromul Gardner;tumori conjunctive benigne: fibroame cutanate, xantoame, tumori musculare, tumori nervoase benigne ale pielii, tumori benigne ale țesutului adipos (lipoame), chisturi mucoide ale pielii, mixoame, nodulul dureros al urechii, osteoame cutanate, tumora glomică Masson;angioame: angioame cutaneo-mucoase (manifestări clinice, tratament).nevii: epiteliali (nevil epidermic verucos, nevil sebaceu Jadasson, nevil comedonian), dermici (nevil conjunctiv, nevil lipomatos superficial) nevocelulari, nevii displastici (pigmentari, pigmentar maculos, pigmentar papilomatos, tuberos, melanomul juvenil, nevil pigmentar gigant), evoluție, conduită terapeutică;diagnostic, histopatologie, tratament.

18. PRECANCERE CUTANATE: epidemiologie, clasificare;keratozele actinice: histopatologie, tratament;cornul cutanat: histopatologie, tratament;keratozele arsenicale;radiodermitele;cheilitele cronice;cheilita keratozică exfoliativă: diagnostic, histopatologie;cheilitele glandulare: evoluție, tratament;leucoplaziile: forme clinice, histopatologie, tratament.

19. TUMORI CUTANATE MALIGNNE: carcinoame cutanate bazocelulare, spinocelulare: frecvența, factorii de risc în apariție, sistemul imunocompetent și carcinogeneza (epitelioame bazocelulare, spinocelulare – forme clinice, histopatologie, diagnostic, citodiagnostic, evoluție, tratament și pronostic, profilaxie);melanomul malign: forme clinice, microscopia electronică, explorări fizice și biologice, diagnostic diferențial, evoluție în stadii, pronostic, imunopatologie, profilaxie, tratament.

20. SIFILISUL: etiologie, epidemiologie, imunitate și alergie, natura imunității în sifilis, patologia generală a sifilisului, aspecte clinice;sifilisul primar: sifilomul primar (complicațiile, diagnosticul), adenopatia satelită;sifilisul secundar: manifestări secundare cutanate (rozeola, papula, pigmentară, pustuloasă, veziculoasă) pe mucoase, atingerile fanerelor, manifestări generale și viscerale;sifilisul terțiar: cutanat (tuberculi, gome), manifestări ale mucoaselor, osteo-mio-articulare, manifestări viscerale;sifilisul latent;sifilisul congenital: patologia generală, clinica (sifilisul congenital precoce, tardiv);diagnosticul serologic al sifilisului: testele serologice actuale în sifilis;tratamentul sifilisului;sifilisul serorezistent;incidențe și accidente ale penicilino-terapiei în sifilis.

21.HIV-INECȚIE: ETIOLOGIE, EPIDEMIOLOGIE, MANIFESTĂRI CUTANATE ASOCIATE SIDA.

II. DESCRIEREA DEPRINDERILOR PRACTICE, A VOLUMULUI ȘI A NIVELULUI DE ÎNSUȘIRE (A/I/E)

	ACTIVITĂȚI PRACTICE	Nivelul	Volumul planificat
1.	Examenul dermatologic: Diascopia; Palparea; Raclarea leziunilor; Determinarea dermografismului; Testarea sensibilității tactile, termice, de durere.	A-5,I-5,E-20	30
2.	Raclaj metodic Brocq	A-5,I-5,E-10	20
3.	Simptomul de “răzătoare”	A-5,I-5,E-10	20
4.	Diagnosticul unor maladii cutanate cu lampa Wood	A-5,I-5,E-5	15
5.	Dermatoscopia	A-3,I-3	6
6.	Examenul microbiologic în patologia infecțioasă cu implicare cutaneo-mucoasă	A-5,I-5	10
7.	Probele cutanate alergice	A-2,I-3	5
8.	DEM (doza eritematoasă minimă) la UV	A-3,I-3	6
9.	Biopsia cutanată (de la recoltare și până la fixare)	A-2,I-2	4
10.	Diagnosticul serologic în patologia cutanată și infecții transmisibile sexual	A-5,I-5	10
11.	Tratamentul topic al maladiilor cutanate (cu comprese umede ori comprese ocluzive, cu spray-uri, pudre, paste, creme, unguente, cu lac curativ, cu emplastre)	A-5,I-5,E-20	30

III. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

1. Bețiu M., Mușet G., Fiodorova N. Dermatovenerologia în teste. Ed. a II-a. Chișinău, 2007.
2. Bucur Gh., Giurcăneanu C. Boli transmise pe cale sexuală. București, 2000.
3. Chiriac A. Dermatologie clinică. Iași, Ed. Sedcom Libris, 2017.
4. Diaconu D-J.C., Coman O.A., Benea V. Tratat de terapie Dermato-venerologică. București, 2002.
5. Ghid de diagnostic și tratament al infecțiilor cu transmitere sexuală. Asociația medicilor „Dermato-Cosmed” din Republica Moldova, 2005.
6. Gheucă Solovăstru L. Dermatologie clinică și venerologie. Iași, 2003.
7. Pătrașcu V. Boli dermatologice și infecții sexual-transmisibile. Ed. a II-a. Craiova, 2012.
8. Solovan C., Chiticariu E. Manual de dermatologie și venerologie PLUS. Timișoara, 2013.
9. Stoicescu I. Infecții cu transmitere sexuală. Perfecționare postuniversitară. Note de curs. Craiova, 2004.
10. Sturza V., Bețiu M. Propedeutica maladiilor dermatovenerice. Curs postuniversitar. Chișinău, 2013.

METODE DE PREDARE ȘI INSTRUIRE UTILIZATE

Metode de predare clasice/ tradiționale/:

- a) Prezentarea cursurilor/ prelegerilor în Power Point cu elucidarea cazurilor clinice rare.
- b) Rezolvarea la seminar a testelor în variante multiple cu comentarea răspunsurilor.
- c) Demonstrarea și comentarea schemelor și tehnicilor tradiționale și speciale de diagnostic și tratament.
- d) Instruire sub aspectul supervizării tehnicilor de tratament efectuate de către rezident.

Metode de instruire în echipă (în grup 2-3 persoane) și colectivă (în grup 5-6 persoane):

- a) Dialog profesor – echipă, grupă (față în față).
- b) Dialog profesor – echipă, grupă sub formă de întrebări și răspunsuri (interactiv).
- c) Folosirea metodei „asaltului de idei” – se folosesc ideile tuturor participanților la discuție pentru a găsi cea mai adecvată soluție în rezolvarea unei probleme.
- d) Metodă de problematizare – la problemele de situație propuse de profesor, rezidenții elaborează modalități de soluționare.

Metode de activitate individuală:

- a) Studiul de sine stătător a literaturii de specialitate.
- b) Lucrul sub conducerea profesorului (pregătirea prezentărilor pe tematică aleasă – strategii de diagnostic, tratament, etc.).

METODE DE EVALUARE

- **Curentă:** Interviu verbal
- **Finală:** Interviu verbal și/sau testarea cu grilă.

LIMBA DE PREDARE:

- Română

**PLAN-PROGRAM
DE STUDII POSTUNIVERSITARE
LA DERMATOVENEROLOGIE
PENTRU REZIDENȚII CHIRURGIE OMF**

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința catedrei Dermatovenerologie
din “_13_” __10__ 2023 __, proces verbal nr. _7_

Șef catedră
Conferențiar universitar

 M. Bețiu

Programa a fost elaborată:

1. Vasile Sturza, conferențiar universitar
2. Mircea Bețiu, conferențiar universitar